

Stav rigtigt på dansk og på tysk

Skoleforeningen har udviklet et arbejdsredskab, som sætter danske og tyske retstavningsstrategier over for hinanden.

STAVNING

Daniel Dürkop

kommunikation@skoleforeningen.org

Skoleforeningens »udvalg for sprog og læsning« har netop sendt en folder ud til alle skoler, som eleverne skal bruge som redskab til at tilegne sig viden og færdigheder om retstavning i dansk og tysk.

Eleverne i Sydslesvig vokser op i en flersproget kontekst, og derfor er det vigtigt at inddrage alle elevernes sproglige ressourcer i undervisningen.

Folderen sætter danske og tyske stavestrategier op over for hinanden og lægger dermed op til, at man sammenligner sprogene og strategierne. - Det er i og for sig et unikt læremiddel, fordi folderen sammenstiller de to sprogs stavestrategi, siger Skoleforeningens fagkonsulent for sproget dansk, Tina Joost. - Så når dansk- og tysklæreren italesætter strategierne og trækker tråde mellem sprogene, så skærpes elevernes sproglige opmærksomhed, og de bliver dermed mere bevidste om de strategier, de har til rådighed, når de skriver

RESÜMEE

Skoleforeningen hat ein Heft mit Rechtschreibstrategien entwickelt, das dänische und deutsche Problematik gegenüberstellt. Es soll den Schülern helfen, ihre eigenen Strategien zu verbessern. Alle Kinder bekommen das Heft mit nach Hause.

ver og korrekturlæser, siger hun. - Vi i udvalget håber virkelig, at det kommer til at være god stilladsering for eleverne – og vi har da også selv haft nogle aha-oplevelser. Fordi det at sammenstille sprogs ligheder og forskelle giver os jo en metasproglig forståelse, som er en ressource, når man lærer sprog – for både elever og lærere. Vi er rigtig spændt på, hvordan folderen bliver modtaget rundt omkring på skolerne og glæder os til at høre mere om, hvordan den sættes i spil i undervisningen, siger hun.

Dansk og tysk

Folderen er bygget op, så hvert op-

Find ordets forskellige byggeklodser (morfemer)

u-lykke-lig-e

Forstavelsemorfem Rodmorfem (ordets stamme) Afledningsmorfem Endelsesmorfem

Find stammen af ordet, og lyt til den.

Skriv stammen, men pas på:

- korte vokaler, som er drilske
- inde i et ord, der der altid mindst to konsonanter efter kort vokal, fx hærte
- stumt d, fx godt.

Skriv forstavelse og/eller endelse på stammen, men pas på:

- Hvis stammen ender på en konsonant, skal konsonanten måske fordobles, fx kat-ten.

Folderen kan også downloades på Skoleforeningens hjemmeside.

Illustration

slag viser den danske stavestrategi til venstre og den tilsvarende tyske til højre.

Det er strategier, de såkaldte »indre strategier, som eleverne skal lære, dernæst automatisere og anvende. Det kan for eksempel være huskeregler til konsonanter, der driller, fordi man har svært ved at høre forskel (b og p, g og k). Det er huskeregler til stumme bogstaver og ord,

man skriver med et stort begyndelsesbogstav eller simpelthen at lære de hyppigste ord udenad.

Folderen indeholder også »de ydre strategier«, hvor eleven bevidst henter støtte i sine omgivelser: Slå ord op i ordbogen, slå stavekontrol til i skriveprogrammer, sammenlign stavemåder, tal om skrivemåder med venner eller læreren. - Gennem de løbende dialoger på

klassen, med lærer og elever, får eleverne mulighed for at bygge videre på de ressourcer, de har i deres modersmål, hvilket er vigtigt for deres sproglige udvikling, siger Tina Joost.

Du finder folderen på www.skoleforeningen.org/indsatsomraader/sprog-og-laesning/stavestrategier.

Elever spiller for at knække gymnasiekoden

To lærere på A. P. Møller Skolen har udviklet et spil, som viser eleverne, hvilke forventninger der venter dem i gymnasiet.

NYE ELEVER

Daniel Dürkop

kommunikation@skoleforeningen.org

På A. P. Møller Skolen har de nye elever i 11. årgang været igennem en introduktionsuge. Her stifter de ikke kun bekendtskab med de nye kammerater, lærerne og faciliteterne. Ugen er også en forventningsafstemning om det at gå på gymnasiet.

- Eleverne skal forstå, hvad det går ud på og udvikle de kompetencer, der skal til, siger lærer Sven Duggen. - Vi kalder det "at knække gymnasiekoden". Sammen med sin kollega, Margit Hallam, har Sven Duggen udviklet et brætspil, som netop tager denne udfordring op. Spillet fik eleverne så mulighed for at spille under intro-ugen. - Det er inspireret af monopoly, så vi har kaldt det gymnopoly. Man spiller sig igennem en skoleuge og sit skema. Undervejs samler man kompetencer sammen og trækker aktionskort.

Der er tre forskellige slags kompetencer, som spillet genspejler. De sociale kompetencer er for eksempel: samarbejde, ansvarsbevidsthed eller evnen til at give feedback. Personlige kompetencer er pålidelighed, selvstændighed og impuls-

Eleverne i 11. årgang har taget godt imod spillet. Tomke, Mia, Emma, Nico og Marcell har siddet og spillet sammen. Foto: Daniel Dürkop

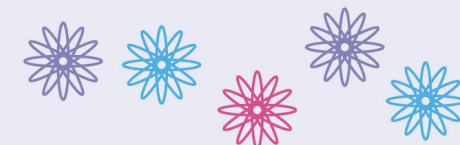
kontrol, og metodiske kompetencer kan være faglig læsning, tidsmanagement og informationssøgning. - Spillet giver eleverne mange forskellige eksempler på god, mindre god og dårlig adfærd i forhold til brug af kompetencer. For eksempel er det godt tidsmanagement, at man får sig et overblik over, hvor meget tid man skal bruge, inden man påbegynder en opgave (spilleren får en brik). Det er mindre godt tidsmanagement, når man prøver på at planlægge sin tid (spilleren får ikke noget), og det er dårligt tidsmanagement, når man slet ikke gør sig nogle tanker om, hvor meget tid man skal bruge (spilleren taber en brik),

siger Sven Duggen.

- Ved at give eleverne så mange eksempler, får de allerede i deres første uge en klar fornemmelse af, hvad vi forventer af dem i gymnasiet. Derfor er der også et pjækkefelt i spillet. Lander man på det, så får man en udokumenteret fravær. Har man 20 timer af det, ryger man ud af spillet. Det er som i virkeligheden, for har man 20 timer med udokumenterede fravær, ryger man også ud af gymnasiet. Det er en god måde at tematisere, hvilke konsekvenser pjæk har, siger han.

Eleverne har endda lavet nogle supplerende regler til spillet.

Nye ledere

Min institution: Cornelius Hansen-Skolen.

Navn: Pernille Hansen Brown.

Alder: 51 år

Familieforhold: Jeg er gift og har tre børn på henholdsvis 13, 20 og 23 år.

Jeg kommer oprindeligt fra: Jeg har trådt mine barnesko i Kruså, hvor jeg også har gået i folkeskolen. Efter min studentereksamen forlod jeg landsdelen og boede i København indtil, jeg stiftede familie.

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Der er flere årsager. Dels så jeg et godt match mellem mine kompetencer, og det skolen søgte. Dels har området og det danske mindretal altid interesseret mig.

Mine fritidsinteresser er: Jeg dyrker gerne sport, når jeg har mulighed for det. Det bliver primært til en løbetur i ny og næ, men jeg holder også meget af holdsport.

Min yndlingsbog/film/musik: Jeg læser meget og har mange forskellige læseoplevelser. En bog, der har fulgt mig, så længe jeg kan huske, er Højskolesangbogen. Den bliver ved med at give mig nye fælleskabsoplevelser. Jeg ser ikke mange film og foretrækker en god dokumentarudsendelse, hvis jeg får valget. I min hverdag lytter jeg mest til dansk musik. Kim Larsen bliver ofte spillet.

I skolen var jeg bedst til: Matematik og samfundsfag.

Jeg har før arbejdet som: Rejseleder og lærer.

Din medlemsavis
Fokus

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Stuhrsallee 22
24937 Flensburg
Tlf.: 0461 5047 0

www.skoleforeningen.org

post@skoleforeningen.org

[Facebook/skoleforeningen](https://www.facebook.com/skoleforeningen)

Redaktion:
Daniel Dürkop,
kommunikations-
medarbejder hos
Skoleforeningen